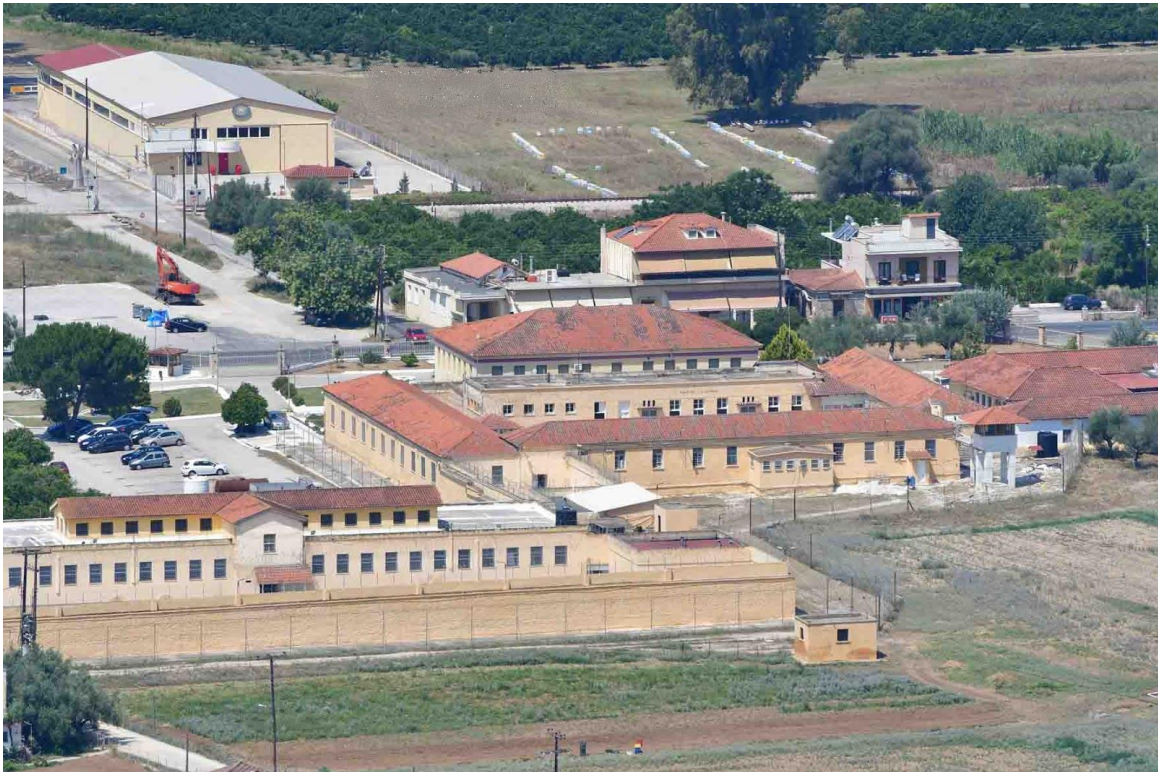

Σχολείο: 50^ο Γενικό Λύκειο Αθηνών

Τμήμα: Β'3

Ερευνητική Εργασία

Οι συνθήκες διαβίωσης στις Αγροτικές Φυλακές Τίρυνθας
και τα πλεονεκτήματά τους σε σχέση
με τις Φυλακές κλειστού τύπου

Ομάδα εργασίας:

Π. Άγγελος, Π. Ανδρέας, Ρ. Νίκος, Ρ. Μαρίζα, Ρ. Σωτηρία, Σ. Μαρία Ειρήνη,
Σ. Γιώργος, Σ. Ελευθερία, Σ. Αλέξανδρος, Σ. Μαριλένα, Σ. Αγγελική, Σ.
Ντίνος, Τ. Βαρβάρα, Τ. Φίλιππος, Τ. Νίκος, Φ. Σωτήρης, Χ. Αιμίλιος, Χ.
Ευαγγελία, Χ. Ελεάνα, Χ. Ευγενία, Χ. Γιώργος

Επιβλέπων Καθηγητής:

Λάππας Βασίλειος

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Στα πλαίσια της ερευνητικής εργασίας επιλέξαμε το θέμα με τίτλο «Οι συνθήκες διαβίωσης στις αγροτικές φυλακές Τίρυνθας και τα πλεονεκτήματά τους σε σχέση με τις κλειστές φυλακές». Αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με αυτό το θέμα επειδή θέλαμε να μάθουμε τις διαφορές ανάμεσα στις κλειστές φυλακές και στις αγροτικές. Επιπλέον, επιθυμούσαμε να γνωρίσουμε τον τρόπο διαβίωσης των κρατουμένων. Τέλος, με αυτόν τον τρόπο μας δόθηκε η δυνατότητα να ενημερώσουμε τους συμμαθητές του 50^{ου} ΓΕ.Λ. Αθηνών.

Κεφάλαιο 2

Μεθοδολογία

Για την έρευνα χρησιμοποιήσαμε ως ερευνητικό εργαλείο ένα ερωτηματολόγιο το οποίο δημιουργήσαμε εμείς, δηλαδή διατυπώσαμε ερωτήματα για να πληροφορηθούμε σχετικά με τον τρόπο ζωής των κρατουμένων. Η έρευνά μας ήταν ποιοτική και η μεθοδολογία που ακολουθήσαμε ήταν η ημιδομημένη, προσωπική συνέντευξη. Συγκεκριμένα, ρωτήσαμε τους κρατούμενους και τα στελέχη (διευθύντρια, εισαγγελέας, κοινωνική λειτουργός). Εφόσον η επιλογή των ατόμων που πήραμε συνέντευξη δεν ήταν τυχαία, αλλά επιλέχτηκαν εκ προθέσεως, εφαρμόστηκε η «σκόπιμη δειγματοληψία».

Στις 15/12/17 παρακολουθήσαμε μία διάλεξη από τον καθηγητή εγκληματολογίας του Πάντειου Πανεπιστημίου, κύριο Παναγιώτη Σχίζα, ο οποίος μας παρουσίασε τον τρόπο ζωής των κρατουμένων στις φυλακές γενικά, αλλά και ειδικότερα στις φυλακές ανηλίκων και στις Αγροτικές Φυλακές.

Για να πραγματοποιηθεί η εκπαιδευτική επίσκεψη λάβαμε την οικονομική βοήθεια της κυρίας Ελένης Νικολοπούλου, ιδιοκτήτριας της επιχείρησης «ΤΑΚΕ - Εργαστήριο Τροφίμων», την οποία βοήθεια αξιοποιήσαμε για την μίσθωση του λεωφορείου που μας μετέφερε. Για αυτό θα θέλαμε να την ευχαριστήσουμε θερμά.

Την Πέμπτη, 18 Ιανουαρίου επισκεφθήκαμε το Σωφρονιστικό Κατάστημα Τίρυνθας. Μετά την εκπαιδευτική επίσκεψη γράψαμε τις εντυπώσεις μας από τις Αγροτικές Φυλακές.

Κεφάλαιο 3

Επεξηγήσεις

Στα πλαίσια της συνέντευξης, απευθύναμε ερωτήσεις όχι μόνο σε στελέχη της Φυλακής, αλλά και σε κρατούμενους. Όσον αφορά τους τελευταίους, απευθύναμε:

- ερωτήσεις προς κρατούμενους που διαμένουν σε θαλάμους (όχι σε κλειδωμένα κελιά) δίπλα στα ζωοστάσια, όλο το 24ωρο. Κατά τη διάρκεια της ημέρας εργάζονται στα ζωοστάσια. Οι φυλακισμένοι αυτοί έχουν την δυνατότητα να βγαίνουν από τους θαλάμους τους όποτε υπάρχει ανάγκη στα ζώα, ή όποτε το επιθυμήσουν. Αυτή την περίπτωση των φυλακισμένων θα την αποκαλούμε «**φυλακισμένοι εκτός**».
- ερωτήσεις προς κρατούμενους που διαμένουν σε θαλάμους (όχι σε κλειδωμένα κελιά) μετά την δύση του ηλίου. Κατά τη διάρκεια της ημέρας εργάζονται εντός της φυλακής ή συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες. Οι φυλακισμένοι αυτοί έχουν την δυνατότητα να βγαίνουν από τους θαλάμους τους όποτε το επιθυμήσουν. Αυτή την περίπτωση των φυλακισμένων θα την αποκαλούμε «**φυλακισμένοι εντός**».

Κεφάλαιο 4

Εντυπώσεις και συμπεράσματα από τη συνέντευξη

Παρακάτω περιγράφονται οι εντυπώσεις των μαθητών, καθώς και οι απαντήσεις που τους δόθηκαν σε συγκεκριμένα ερωτήματα.

Σ. Γεώργιος

Στις 18 Ιανουαρίου, στα πλαίσια του μαθήματος της ερευνητικής εργασίας, επισκεφθήκαμε της αγροτικές φυλακές της Τίρυνθας. Με την είσοδό μας στο χώρο ανεβήκαμε στο κτήριο του Διοικητηρίου που είχε οικοδομηθεί από τον Ιωάννη Καποδίστρια. Έπειτα από λίγη ώρα εμφανίστηκαν ορισμένα από τα στελέχη της, ενώ εκείνη την ημέρα έτυχε να παραβρίσκεται εκεί και ο εισαγγελέας.

Στην αρχή τα στελέχη μας περιέγραψαν τον χώρο, το πώς μπορεί κάποιος από τις κλειστές φυλακές να μεταφερθεί στις αγροτικές, αλλά και το αντίστροφο. Μας μίλησαν για τις σχέσεις φύλακα - κρατούμενου, για τις εργασίες στις οποίες απασχολούνται οι κρατούμενοι και για πολλά άλλα θέματα. Τέλος είχαμε και την ευκαιρία να συνομιλήσουμε με τον εισαγγελέα και να μας απαντήσει σε διάφορες ερωτήσεις.

Στην συνέχεια περιηγηθήκαμε στον χώρο με τη συνοδεία πάντοτε των φυλάκων, συνομιλήσαμε με κρατούμενους και διαπίστωσα πως όντως είναι πολύ πιο χαλαρές οι αγροτικές φυλακές σε σχέση με τις κλειστές. Οι κρατούμενοι ήταν πολύ ήσυχoi, οι φύλακες δεν οπλοφορούσαν, και κάτι ακόμη εντυπωσιακότερο, πληροφορηθήκαμε ότι η κοινωνική λειτουργός επισκέπτεται μόνη της τους θαλάμους χωρίς να διατρέχει κανένα κίνδυνο.

Έπειτα είδαμε πώς εργάζονται και προσφέρουν ουσιαστικά στον πρωτογενή τομέα. Για αυτούς που εργάζονται στους αγρούς που βρίσκονται εντός των ορίων της φυλακής, η μία μέρα μετράει για τρεις, για αυτούς που εργάζονται στα μαγειρεία η μία ημέρα αντιστοιχεί σε δύο, και για αυτούς που δεν απασχολούνται οι μέρες μετράνε κανονικά. Τέλος έκανα την εξής ερώτηση στους κρατούμενους που εργάζονται μέχρι το μεσημέρι και μετά επιστρέφουν στους θαλάμους τους: «Ήταν δύσκολη η προσαρμογή σας εδώ;». Ο κρατούμενος μου απάντησε: «Η προσαρμογή μου εδώ δεν ήταν καθόλου δύσκολη, εξάλλου εάν συμβεί κάποιο περιστατικό μεταξύ των κρατουμένων, ο κρατούμενος μπορεί να το αναφέρει στους αρμόδιους και αφού δικαστούν οι παραβάτες κρατούμενοι από τα στελέχη του καταστήματος, ο κατηγορούμενος θα επιστρέψει πίσω στις κλειστές φυλακές».

Επιπλέον, κατά την εκπαιδευτική αυτή εκδρομή, είδαμε πώς λειτουργούν οι αγροτικές φυλακές και μάθαμε ουσιαστικές πληροφορίες για το σύστημα επανένταξης των κρατούμενων.

Σ. Ελευθερία

Ερωτήσεις:

- 1) Επικοινωνείτε με τους συγγενείς σας: Αν ναι, κάθε πότε και με ποιο τρόπο;
- 2) Πιστεύετε ότι θα μπορούσε να σας δοθεί μία δεύτερη ευκαιρία να ενταχθείτε ξανά στην κοινωνία;

Κατά την γνώμη μου οι αγροτικές φυλακές είναι καλύτερες από τις κλειστές φυλακές. Η διαφορά των αγροτικών φυλακών σε σχέση με τις κλειστές φυλακές είναι ότι στις αγροτικές φυλακές οι κρατούμενοι μπορούν να έχουν μία ασχολία έξω στην φύση, όπως στα ζωοστάσια, ενώ παράλληλα σε εσωτερικούς χώρους υπάρχουν τα αρτοποιεία και τα ζαχαροπλαστεία. Οι κρατούμενοι που καλλιεργούν τα χωράφια, δουλεύουν και έχουν μία σχετική ελευθερία. Αυτοί που εκτρέφουν τα ζώα έχουν ένα σπιτάκι δίπλα από τα ζωοστάσια σε περίπτωση που τα ζώα χρειαστούν κάτι. Εκείνοι που δουλεύουν στα αρτοποιεία και στα ζαχαροπλαστεία δουλεύουν από το πρωί μέχρι το μεσημέρι και έπειτα επιστρέφουν στους θαλάμους τους. Για αυτούς η μια μέρα στις αγροτικές φυλακές μετράει για τρεις μέρες στις κλειστές φυλακές, με αποτέλεσμα να μειώνεται η ποινή όλο και γρηγορότερα.

Οι κρατούμενοι έχουν την δυνατότητα να επικοινωνούν τηλεφωνικά με τους συγγενείς τους συχνά, αλλά και να παίρνουν άδειες.

Όταν ρωτήθηκαν οι κρατούμενοι αν πιστεύουν πως μπορεί να τους δοθεί μία δεύτερη ευκαιρία να ενταχθούν ξανά στην κοινωνία, απάντησαν πως μετάνιωσαν για αυτό που έκαναν και θα μπορούσε να τους δοθεί μία ευκαιρία να επανενταχθούν στην κοινωνία.

Αρχικά θεωρώ πως ήταν μία μοναδική εμπειρία που μου προσέφερε πολλά οφέλη. Η συζήτηση που είχαμε στην αρχή με τα στελέχη της φυλακής ήταν αρκετά εποικοδομητική, καθώς μπορέσαμε να μάθουμε πολλές πληροφορίες για τον τρόπο λειτουργίας και τους κανόνες που πρέπει να τηρούνται από τους φυλακισμένους. Αυτό που μου έκανε μεγάλη εντύπωση ήταν η φιλική στάση των κρατούμενων προς εμάς, αλλά και προς τα στελέχη. Φαινόταν σαν μια μεγάλη οικογένεια που συνυπάρχει αρμονικά στον ίδιο χώρο. Ουσιαστικά με την καλλιέργεια της γης και με την ασχολία τους με την κτηνοτροφία δεν αισθάνονται εγκλωβισμένοι, αφού μπορούν να είναι έξω αρκετές ώρες της ημέρας και να νιώθουν ελεύθεροι.

Ερωτήσεις:

- 1) Τι σας λείπει περισσότερο από την καθημερινότητα σας πριν έρθετε εδώ;
- 2) Ήταν εύκολη η προσαρμογή σας όταν ήρθατε εδώ;

Επειδή οι πιο πολλοί έχουν οικογένεια, όταν ρωτήθηκαν τι είναι αυτό που τους λείπει περισσότερο από την καθημερινότητα τους πριν μπουν στην φυλακή, απάντησαν πως σίγουρα πιο πολύ τους λείπουν τα παιδιά τους και οι συγγενείς τους. Αν και με τις άδειες που τους δίνονται, έχουν την δυνατότητα να τους βλέπουν αρκετά συχνά.

Τέλος, όλοι οι κρατούμενοι με τους οποίους μιλήσαμε, ανέφεραν πως πριν ήταν σε κλειστές φυλακές. Για αυτόν τον λόγο, όταν τους ρωτήσαμε, αν ήταν εύκολη η προσαρμογή τους στις αγροτικές φυλακές, μας είπαν πως σίγουρα οι συνθήκες διαβίωσης είναι καλύτερες εδώ. Το γεγονός πως οι κρατούμενοι που ήδη υπήρχαν, δεν τους αντιμετώπισαν με άσχημο τρόπο, συνέβαλλε στην ομαλή και εύκολη προσαρμογή τους.

Επισκεφθήκαμε τις Αγροτικές Φυλακές Τίρυνθας στο μάθημα της ερευνητικής εργασίας. Οι Αγροτικές Φυλακές δεν είναι σαν τις άλλες κλειστές φυλακές π.χ. Κορυδαλλός. Είναι φυλακές όπου ο κρατούμενος αν επιδείξει καλή συμπεριφορά γενικά, μπορεί να μείνει σε αποκλειστικά δικό του χώρο εντός των ορίων της φυλακής, ξεχωριστά με τους άλλους έγκλειστους κρατούμενους. Για παράδειγμα ένας κρατούμενος αυτής της περίπτωσης έχει και μία απασχόληση, όπως η εκτροφή προβάτων ή η καλλιέργεια διαφόρων λαχανικών και φρούτων τα οποία πάνε στα μαγειρεία της φυλακής και μερικά τα πουλάνε.

Φτάνοντας στις φυλακές, μας καλωσόρισε η κοινωνική λειτουργός που μας έκανε μία μικρή ξενάγηση στο κεντρικό κτίριο της φυλακής, το οποίο πριν από πολλά χρόνια ήταν η βίλα του Ιωάννη Καποδίστρια. Μέσα στο διοικητήριο πήραμε συνέντευξη από τα στελέχη της φυλακής και από τον εισαγγελέα, ο οποίος έτυχε να ήταν εκείνη την ημέρα στις φυλακές για αναφορά. Μετά ο φύλακας μας ξενάγησε στους θαλάμους των κρατούμενων. Αργότερα είδαμε τα ζώα που έκτρεφαν οι κρατούμενοι.

Σε αυτές τις φυλακές είδαμε ανθρώπους που είχαν διαπράξει βαριά εγκλήματα, όπως βιασμούς, δολοφονίες, ανθρωποκτονίες και πολλά άλλα, που ο νους δεν μπορεί να πιστέψει ότι ο άνθρωπος που βλέπεις με τα μάτια σου έχει κάνει τόσο βαριά εγκλήματα.

Εντυπωσιάστηκα από αυτήν την εκδρομή και ομολογώ ότι θα ήθελα εγώ και οι άλλοι συμμαθητές μου να κάνουμε τέτοιου είδους εκδρομές.

Χ. Αιμίλιος

Η ζωή στις αγροτικές φυλακές θυμίζει τη ζωή σε κάποιο γραφικό χωριό. Οι περισσότεροι κρατούμενοι ασχολούνται με τα ζώα και άλλοι με την καλλιέργεια φρούτων και λαχανικών. Αυτό είναι διπλό κέρδος για εκείνους, καθώς και κερδίζουν χρήματα και συνάμα έτσι, μια ημέρα κράτησης μετράει για τρεις. Μέσω της συνομιλίας μου με τους κρατούμενους είχα την δυνατότητα να θέσω ορισμένες ερωτήσεις στο πλαίσιο του μαθήματος της ερευνητικής εργασίας. Στην ερώτηση για το πώς συμπεριφέρονται οι κρατούμενοι σε άλλους κρατούμενους που έχουν διαπράξει πιο βίαια εγκλήματα, έλαβα την απάντηση πως δεν επηρεάζεται η συμπεριφορά τους από τη βαρύτητα του εγκλήματος, αλλά η στάση τους διαμορφώνεται ανάλογα με την γενική συμπεριφορά του κρατουμένου.

Στη συνέχεια της συζήτησής μας, ρωτήθηκαν οι κρατούμενοι αν πιστεύουν πως αξίζουν μια δεύτερη ευκαιρία να τους δοθεί από την κοινωνία μόλις αποφυλακιστούν. Τότε έλαβα την απάντηση πως ακόμα και σήμερα να έβγαιναν, είναι έτοιμοι να ενταχθούν πίσω στην κοινωνία, αλλά φάνηκαν απαισιόδοξοι σχετικά με το πώς θα τους αντιμετωπίσει ο κόσμος εφόσον είναι στιγματισμένοι με τον τίτλο του «εγκληματία».

Εν τέλει, πιστεύω πως ο Θεσμός της αγροτικής φυλακής είναι πολύ καλύτερος από τον Θεσμό των κλειστών φυλακών και θα πρέπει να λειτουργήσουν κι άλλες αγροτικές φυλακές στην χώρα, κάτι που έχει να αποφέρει μόνο θετικά στον σωφρονισμό.

Βρέθηκα στο μισό μέτρο από φονιάδες, έμπορους ναρκωτικών και βιαστές και δεν ένιωσα στιγμή το αίσθημα του φόβου. Αυτό αποδεικνύει πολλά για την επιτυχία των αγροτικών φυλακών.

Χ. Ευαγγελία

Ερωτήσεις:

- 1) Είναι εύκολο να δημιουργηθούν φιλίες μεταξύ σας;
- 2) Πόσο καιρό βρίσκεστε εδώ;

Από την επίσκεψη μου στις αγροτικές φυλακές της Τίρυνθας απέκτησα πολλές γνώσεις για τον τρόπο λειτουργίας των αγροτικών φυλακών και τις διαφορές τους με τις κλειστές φυλακές. Στις αγροτικές φυλακές υπάρχουν οι κρατούμενοι οι οποίοι δουλεύουν σε αρτοποιεία, ζαχαροπλαστεία και χωράφια από το πρωί μέχρι το μεσημέρι και μετά επιστρέφουν στους θαλάμους τους, ενώ υπάρχουν και κρατούμενοι οι οποίοι επί εικοσιτετραώρου βάσεως εκτρέφουν τα ζώα. Αυτοί έχουν μία γενικότερη ελευθερία, γιατί βρίσκονται έξω στον καθαρό αέρα, στην φύση, σχεδόν ελεύθεροι. Επίσης, όσοι κρατούμενοι ασχολούνται με την εκτροφή των ζώων διαμένουν σε ένα μικρό σπιτάκι δίπλα από τα ζωοστάσια, σε περίπτωση που συμβεί, ή χρειαστούν κάτι τα ζώα. Αυτοί πληρώνονται ένα μικρό ποσό κάθε μήνα για την δουλειά που κάνουν. Η μία μέρα στις αγροτικές φυλακές ισούται με τρεις μέρες στις κλειστές φυλακές, με αποτέλεσμα να μειώνεται γρηγορότερα η ποινή όσων κρατούνται στις Αγροτικές Φυλακές.

Όταν ρωτήθηκε ένας κρατούμενος αν είναι εύκολο να δημιουργηθούν φιλίες με άλλους κρατούμενους, απάντησε πως εξαρτάται από το άτομο. «Υπάρχουν πολλοί επικίνδυνοι άνθρωποι στο κατάστημα με τους οποίους δεν δένεσαι τόσο, ή οι ίδιοι δε θέλουν να δεθούν, όμως υπάρχουν και άλλα άτομα τα οποία είναι πιο φιλικά και μπορείς να δεθείς μαζί τους».

Επίσης, όταν ρωτήθηκε κάποιος κρατούμενος πόσο καιρό βρίσκεται στο κατάστημα απάντησε, «τέσσερα χρόνια».

Χ. Ευγενία

Ερώτηση προς στελέχη φυλακής:

- 1) Κάνετε κάποια εργασία κατά τη διάρκεια της ημέρας; Τι είδους εργασία; Αν ναι πότε κατά τη διάρκεια της ημέρας;

Αρχικά πρέπει να επισημάνουμε πως υπάρχουν διαφορετικά τμήματα στα οποία εργάζονται τα στελέχη της φυλακής, καθένα εκ των οποίων αναλαμβάνει και διαφορετικό ρόλο. Πιο συγκεκριμένα, ένα από αυτά είναι το προσωπικό φύλαξης ή ασφάλειας που διορίζεται απλά με το απολυτήριο λυκείου ή κάποιας ισότιμης σχολής, και είναι υπεύθυνο για τη φύλαξη των κρατούμενων. Ακόμη, υπάρχει η διευθύντρια, η οποία είναι υπεύθυνη για την ομαλή λειτουργία και την τήρηση της τάξης και της ασφάλειας του σωφρονιστικού καταστήματος. Στο σωφρονιστικό κατάστημα Τίρυνθας, υπάρχει σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στη διευθύντρια με τους κρατούμενους. Επιπλέον εργάζονται στις αγροτικές φυλακές Τίρυνθας άτομα που κατέχουν γεωργικές και κτηνοτροφικές γνώσεις, καθώς και άτομα με γνώσεις άλλων εργασιών, με σκοπό να εκπαιδεύουν τους κρατούμενους και να επιβλέπουν το έργο τους. Επιπροσθέτως, σημαντικός είναι και ο ρόλος της κοινωνικής λειτουργού η οποία έρχεται σε άμεση επαφή με τους κρατούμενους όταν υπάρχει ανάγκη.

- 2) Ποιες είναι οι διαφορές στην διαβίωση των κρατούμενων που βρίσκονται εντός της φυλακής σε σχέση με εκείνους που βρίσκονται εκτός;

Με λίγα λόγια οι κρατούμενοι που βρίσκονται εκτός της φυλακής απλά νιώθουν λίγο πιο ελεύθεροι. Για παράδειγμα οι κρατούμενοι που καλλιεργούν τα χωράφια και εκτρέφουν τα ζώα έχουν ένα είδος ελευθερίας. Αυτό είναι ένα από τα θετικά χαρακτηριστικά των αγροτικών φυλακών. Οι ίδιοι οι κρατούμενοι γνωρίζουν πως οι συνθήκες στις αγροτικές φυλακές είναι καλύτερες από οπουδήποτε αλλού, με αποτέλεσμα να μην επιχειρούνται αποδράσεις. Επιπλέον γνωρίζουν, ότι οι γνώσεις που αποκτούν, όταν αποφυλακιστούν θα τους βοηθήσουν να βρουν δουλειά, αποκτώντας έτσι ένα αίσθημα... αισιοδοξίας για το μέλλον.

Π. Ανδρέας

Οι εντυπώσεις μου από τις αγροτικές φυλακές είναι θετικές.

Στις αγροτικές φυλακές οι φυλακισμένοι μπορούν να προαυλίζονται οποιαδήποτε στιγμή θελήσουν σε αντίθεση με τις άλλες φυλακές. Ανάλογα με την εργασία που κάνουν μειώνεται και η ποινή τους. Για παράδειγμα στην περίπτωση των μαγείρων, η μια μέρα ισοδυναμεί με μια μέρα φυλάκισης, όσων ασχολούνται με την καθαριότητα ισοδυναμεί με δύο μέρες και όσων ασχολούνται με τις αγροτικές εργασίες ισοδυναμεί με τρεις μέρες φυλάκισης.

Αυτό όμως που μου προκάλεσε έντονη αίσθηση ήταν οι άριστες σχέσεις των εγκλείστων με τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, αλλά και οι σχέσεις μεταξύ των κρατουμένων.

Ερώτηση 1: Ποια τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της διαμονής σας εδώ σε σχέση με τις κανονικές φυλακές;

Απάντηση: «Ένα πλεονέκτημα της αγροτικής φυλακής είναι ότι μπορείς να βγεις στο προαύλιο όποια στιγμή θέλεις. Ακόμη στις αγροτικές φυλακές μπορείς να μειώσεις την ποινή φυλάκισής σου. Τα μειονεκτήματα της αγροτικής φυλακής είναι ότι εδώ εργάζεσαι και ότι μοιράζεσαι το ίδιο δωμάτιο με πολλά άτομα σε αντίθεση με τις κλειστές φυλακές.»

Ερώτηση 2: Έχετε επικοινωνία με τους κρατούμενους που βρίσκονται εκτός του καταστήματος;

Απάντηση: «Με τους κρατούμενους που βρίσκονται εκτός του καταστήματος μπορείς να έχεις επικοινωνία όταν αυτοί τελειώσουν την εργασία τους και επιστρέψουν στους θαλάμους τους.»

Ερώτηση προς στελέχη Φυλακής:

1) Είναι δύσκολη η επιτήρηση των κρατουμένων στους διάφορους χώρους της φυλακής;

Η επιτήρηση των κρατουμένων δεν είναι κατά κανόνα δύσκολη, διότι οι κρατούμενοι έρχονται στην Αγροτική φυλακή προς το τέλος της ποινής τους. Οπότε συμπεριφέρονται ήπια έχοντας στο μυαλό τους ότι θέλουν να αποφυλακιστούν. Η μόνη δυσκολία είναι ότι υπάρχει σωματική κούραση επειδή οι κρατούμενοι στις αγροτικές φυλακές εργάζονται στα χωράφια και θα πρέπει οι φύλακες να τους επιτηρούν σε έκταση 1,5 στρέμματος. Βέβαια έχουν υπάρξει και περιστατικά, όπως τραυματισμοί και επιθέσεις από τους κρατούμενους προς τους φύλακες. Επομένως, είναι σχετικά επικίνδυνη η δουλειά του φύλακα στις Αγροτικές Φυλακές διότι δυνητικά απειλείται καθημερινά η σωματική τους ακεραιότητα από άτομα που έχουν βεβαρημένο ποινικό μητρώο και είναι πιθανόν ψυχικά διαταραγμένοι.

Αρχικά, μου έκαναν εντύπωση οι χώροι κράτησης των κρατουμένων, αφού δεν έμοιαζαν με φυλακές, αλλά περισσότερο μου θύμισαν κατασκήνωση. Στη συνέχεια, με εντυπωσίασε το πόσο καθαρά και μαζεμένα ήταν τα κρεβάτια και τα πράγματα των κρατουμένων. Επίσης, με εντυπωσίασε το γεγονός ότι γίνεται απολύμανση στους χώρους κράτησής τους. Ακόμη, με ξάφνιασε το πόσο φιλικοί ήταν απέναντι μας, καθώς είχαν την όρεξη να μας εξηγήσουν κάποια πράγματα για τη ζωή τους εκεί. Επιπλέον, εντυπωσιάστηκα όταν έμαθα ότι το φαγητό τους ελέγχεται από την ίδια την διευθύντρια των φυλακών, πριν τους δοθεί. Και τέλος αυτό που μου έκανε την μεγαλύτερη εντύπωση από όλα ήταν η οικειότητα που είχαν απέναντι στα στελέχη της φυλακής, όπως επίσης και τα στελέχη προς τους κρατούμενους.

Ερωτήσεις προς στελέχη Φυλακής:

1. Πιστεύετε ότι είναι επικίνδυνη η εργασία σας;

Τα στελέχη της φυλακής δεν θεωρούν την εργασία τους επικίνδυνη, διότι οι κρατούμενοι θέλουν να εκτίσουν γρήγορα την ποινή τους με σκοπό να βγουν από τη φυλακή και να είναι πάλι ελεύθεροι. Για αυτόν τον λόγο φροντίζουν να μην συμπεριφέρονται άσχημα στους άλλους κρατούμενους και αυτό διευκολύνει την επιτήρηση τους.

Ερώτηση:

2. Πως είναι οι συνθήκες διαβίωσης για τους κρατούμενους στις Αγροτικές φυλακές;

Ξυπνάνε όλοι στις επτά το πρωί, τρώνε και στη συνέχεια ξεκινούν τις εργασίες τους από τις δύο και μισή μέχρι τις πέντε το απόγευμα. Υπάρχουν πολλές δραστηριότητες που οργανώνονται από εθελοντές ή πανεπιστήμια του νομού. Οι κρατούμενοι που δεν φροντίζουν ολημερίς τα ζώα, πριν την δύση του ηλίου επιστρέφουν στους θαλάμους τους. Ελέγχεται η ποιότητα του φαγητού των κρατουμένων, ώστε να μην υπάρξουν παράπονα από την πλευρά τους. Τέλος, γίνονται απολυμάνσεις στα δωμάτια, ώστε οι χώροι που φυλάσσονται να είναι καθαροί.

Ο τρόπος διαβίωσης στις αγροτικές φυλακές σε σχέση με τις κλειστές είναι πολύ διαφορετικός. Δηλαδή, οι κρατούμενοι εκτός, έχουν λίγο περισσότερη ελευθερία εφόσον μπορούν να βρίσκονται εκτός των θαλάμων τους μέχρι και μετά τη δύση του ηλίου. Με αυτό τον τρόπο, δεν νιώθουν σαν ζώα, όπως τους αποκαλούν στις κλειστές φυλακές. Γενικά, δεν υπάρχουν αστυνομικοί εκεί, εκτός από ορισμένους που φέρνουν από τις κλειστές. Τα στελέχη έχουν ως επικεφαλής την διευθύντρια και μετά τον αρχιφύλακα, οι οποίοι λογοδοτούν στον εισαγγελέα.

Αυτό που μου έκανε περισσότερο εντύπωση ήταν ότι αποκαλούσαν την διευθύντρια ως μητέρα, όπως και την κοινωνιολόγο. Συνήθως δεν υπάρχει αυτό στις φυλακές. Δεν έχω ακούσει να υπάρχει τέτοια θερμότητα ή φιλικότητα στις κλειστές φυλακές.

Όλοι τους ήταν φιλικόι προς εμάς, ειδικά οι κρατούμενοι. Με λίγα λόγια ήταν ακριβώς σαν εμάς, άνθρωποι. Μας εξήγησαν και τους λόγους που μπήκαν στην φυλακή και το πώς τους αντιμετώπιζαν οι άλλοι κρατούμενοι στις κλειστές φυλακές σε σχέση με τις αγροτικές. Στις κλειστές φυλακές δεν υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα, αλλά μόνο μειονεκτήματα. Μια κλειστή φυλακή για αυτούς, αλλά και για εμάς, είναι σαν ένα σχολείο εγκλημάτων, στο οποίο μαθαίνουν πώς να κλέψουν ή να δολοφονήσουν. Ωστόσο, στις αγροτικές φυλακές οι κρατούμενοι, παρόλο που διαμένουν σε θαλάμους, έχουν τον δικό τους προσωπικό χώρο. Κοινωνικοποιούνται πιο γρήγορα από ό,τι οι κρατούμενοι στις κλειστές φυλακές. Τους δίνεται η δυνατότητα να δουλεύουν, γεγονός που τους βοηθάει στο μέλλον όταν βγουν, να γίνουν γαλακτοποιοί ή αγρότες. Επίσης, μπορούν να ασχολούνται με άλλες δραστηριότητες όπως η ζωγραφική ή η ορθογραφία κ.α. Υπάρχουν αυτοί που ζουν στον θάλαμο, αλλά βγαίνουν έξω για να φυτέψουν ή να καλλιεργήσουν και μόλις τελειώσουν την εργασία τους επιστρέφουν στους θαλάμους. Αλλά υπάρχουν και αυτοί που μένουν σε ένα σπιτάκι δίπλα στα ζώα με λιγότερα άτομα καθόλη την διάρκεια της ημέρας, δίχως να επιστρέφουν στους θαλάμους. Στην πρώτη περίπτωση κρατούμενων η μία μέρα μετράει για δύο, ενώ στην δεύτερη η μία μέρα μετράει για τρεις.

Πιστεύω ότι θα ήταν καλύτερο να είχαμε περισσότερες αγροτικές φυλακές απ' ό,τι στις κλειστές, γιατί όταν αποφυλακίζονται οι κρατούμενοι από τις τελευταίες δυσκολεύονται να επανενταχθούν στην κοινωνία και ενδέχεται να επιστρέψουν στην παρανομία.

Τ. Βαρβάρα

Η επίσκεψη στις αγροτικές φυλακές ήταν μια ενδιαφέρουσα εμπειρία που θα ήθελα να ξανά ζήσω στην ζωή μου. Έμαθα αρκετά πράγματα που δεν γνώριζα, όπως το ότι οι αγροτικές φυλακές είναι πολύ καλύτερες από τις κλειστές. Πρώτα από όλα, στις αγροτικές φυλακές επικρατούν καλύτερες συνθήκες, γιατί οι κρατούμενοι έχουν το δικαίωμα να βγουν έξω από τους θαλάμους και να επικοινωνήσουν με άλλα άτομα. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν να επανενταχτούν πιο εύκολα στην κοινωνία.

Ερωτήσεις:

1. Πώς είναι μια καθημερινή μέρα τους;
2. Έχουν ελεύθερο χρόνο; Πώς περνάνε τον ελεύθερο χρόνο τους;

Στις αγροτικές φυλακές οι κρατούμενοι περνούν δημιουργικά την μέρα τους. Η καθημερινότητά τους είναι εντελώς διαφορετική από τις κλειστές φυλακές. Μερικοί κρατούμενοι φροντίζουν ζώα, άλλοι μαγειρεύουν. Δηλαδή ο καθένας ασχολείται με κάτι διαφορετικό. Στην συνέχεια, κάθε απόγευμα συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες όπως το θέατρο κ.α. Επίσης τους δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνήσουν με τους δικούς τους ανθρώπους και όταν εκτίσουν το 1/5 της ποινής, τους παρέχεται η άδεια για κάποιες μέρες να τους δουν και από κοντά.

Οι κρατούμενοι δεν έχουν αρκετό ελεύθερο χρόνο να ασχοληθούν με τον εαυτό τους ή να ξεκουραστούν κάνοντας κάτι που τους ηρεμεί επειδή περνούν τον περισσότερο χρόνο στα χωράφια. Αντίθετα με τις κλειστές φυλακές, τον ελεύθερό τους χρόνο τον αξιοποιούν παρακολουθώντας τηλεόραση ή μπορούν και να βγαίνουν το βράδυ έξω από τους θαλάμους τους, κάνοντας βόλτα στον υπόλοιπο χώρο της αγροτικής φυλακής.

Αυτό που μου έκανε πιο πολύ εντύπωση είναι ότι οι κρατούμενοι διατηρούν φιλικές σχέσεις, τόσο με τους υπαλλήλους της φυλακής, όσο και με άλλους κρατούμενους.

Τ. Νίκος

Η εμπειρία μου στις φυλακές θα μου μείνει αξέχαστη, διότι δεν θα ξαναζήσω ποτέ κάτι παρόμοιο στη ζωή μου. Κατάφερα να έρθω σε επαφή με άτομα που διέπραξαν κάποια εγκληματική ενέργεια, η οποία τους κόστισε την ελευθερία τους. Συνεπώς, έμαθα πολλά για την καθημερινότητά τους στο συγκεκριμένο σωφρονιστικό ίδρυμα, καθώς και τις διαφορές του από τις συνηθισμένες κλειστές φυλακές. Τα στελέχη της φυλακής δείχνουν αρκετή επιείκεια, με αποτέλεσμα οι ίδιοι οι κρατούμενοι να είναι πιο συνεργάσιμοι και να ασχολούνται με διάφορες αγροτικές εργασίες, εκτίοντας έτσι την ποινή τους ταχύτερα. Αυτές οι πληροφορίες αντλήθηκαν μέσω κάποιων συγκεκριμένων ερωτήσεων που έγιναν από τα μέλη της ομάδας της Ερευνητικής Εργασίας. Οι δύο από αυτές που είχαν ανατεθεί σε εμένα είναι:

Ερωτήσεις:

1. Τι σας έχει λείψει περισσότερο από τη ζωή σας εκτός ιδρύματος;
2. Κάνετε κάποιου είδους εργασία και αν ναι πότε;

Απαντήσεις:

1. «Μου έχει λείψει η ελευθερία να είμαι με την οικογένειά μου».
2. «Ασχολούμαστε με την κτηνοτροφία και με τις αγροτικές εργασίες, από το πρωί μέχρι την δύση του ηλίου».

Χ. Ελεάνα

Ερωτήσεις:

1. Πόσο καιρό βρίσκεστε εδώ;
2. Ενημερώνεστε για την επικαιρότητα; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Η επίσκεψή μας στις αγροτικές φυλακές Τίρυνθας ήταν σίγουρα μια ξεχωριστή και ενδιαφέρουσα εμπειρία. Μέσα από αυτήν την επίσκεψη μάς δόθηκε η ευκαιρία να μάθουμε περισσότερες πληροφορίες για τις συνθήκες διαβίωσης στις αγροτικές φυλακές καθώς και να ακούσουμε τις σκέψεις και τα συναισθήματα των κρατουμένων. Το γεγονός ότι οι κρατούμενοι περνάνε τον χρόνο τους με διάφορες εποικοδομητικές ασχολίες, καθώς επίσης και το γεγονός ότι οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των κρατουμένων και των υπαλλήλων είναι τόσο φιλικές, μας προκάλεσε συγκίνηση και συνειδητοποιήσαμε την μεγάλη διαφορά των ανοιχτών, αγροτικών φυλακών σε σχέση με τις κλειστές φυλακές.

Καταλάβαμε, ακόμη, ότι οι κρατούμενοι που ζουν στις αγροτικές φυλακές ωφελούνται σε μεγάλο βαθμό, αφού δεν στερούνται τα δικαιώματα και τις περισσότερες από τις ελευθερίες τους.

Πληροφορηθήκαμε ότι ένας από τους κρατούμενους βρίσκεται εκεί περίπου τέσσερα χρόνια, ενώ ένας άλλος περίπου οκτώ χρόνια.

Ακόμη, πληροφορηθήκαμε πως οι κρατούμενοι ενημερώνονται καθημερινώς για την επικαιρότητα μέσω της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου.

Τέλος, με την επίσκεψη και την έρευνά μας ανακαλύψαμε τα πλεονεκτήματα της αγροτικής φυλακής και καταλήξαμε ότι η συγκεκριμένη επίσκεψη θα μείνει για πάντα μια αξέχαστη εμπειρία!

Είναι ευρέως γνωστό ότι τα άτομα που έχουν διαπράξει κάποιο έγκλημα ή έχουν παραβατική συμπεριφορά πρέπει να τιμωρούνται ώστε να επανέρχεται η τάξη στην κοινωνία. Τι γίνεται όμως με τους ανθρώπους που τιμωρούνται όντως; Η φυλάκισή τους επαναφέρει την ηρεμία; Ή μήπως όχι, εξαιτίας της κοινωνικής απομόνωσης και της συμπεριφοράς των «νομοταγών πολιτών», στρέφονται πάλι σε παράνομες πράξεις;

Μετά από την επίσκεψή μου στις αγροτικές φυλακές της Τίρυνθας αναθεώρησα και εγώ πολλά πράγματα και σκέψεις για τους κρατούμενους. Αρχικά, ας είμαστε όλοι ειλικρινείς με τους εαυτούς μας. Όταν γνωρίζουμε ότι κάποιος άνθρωπος είναι στην φυλακή βιαζόμαστε να βγάλουμε συμπεράσματα για εκείνον, να τον κακολογήσουμε και να τον δυσφημίσουμε. Τους αποκαλούμε αποβράσματα της κοινωνίας και αν αποφυλακιστούν, τους απωθούμε και δεν θέλουμε να έχουμε καμία επαφή μαζί τους από φόβο μήπως μας επηρεάσουν να προβούμε και εμείς σε παρανομίες, ή μήπως αναπτύσσοντας διαπροσωπικές σχέσεις μαζί τους υποβαθμιστεί η φήμη μας;

Τα πράγματα δεν είναι όμως ακριβώς έτσι. Σαφέστατα και αυτοί οι άνθρωποι έχουν διαπράξει βίαιες και πολλοί από αυτούς, απάνθρωπες πράξεις. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης όμως διαστρεβλώνουν την πραγματικότητα, παραποιούν και μεγαλοποιούν τα γεγονότα για να παρουσιάζουν πιο μεγαλειώδεις ειδήσεις. Ταυτόχρονα, η έλλειψη ενημέρωσης που έχουμε σαν λαός για τις φυλακές χειροτερεύει την κατάσταση. Βγάζουμε υποθέσεις για εκείνους χωρίς πραγματικά να γνωρίζουμε πώς είναι αυτοί οι άνθρωποι.

Ύστερα από την επίσκεψή μου λοιπόν στις αγροτικές φυλακές της Τίρυνθας συνειδητοποίησα ότι οι κρατούμενοι είναι πολύ πράοι άνθρωποι. Ίσως ευθύνεται το γεγονός ότι στις ανοιχτές φυλακές έχουν περισσότερες ανέσεις και περισσότερες δραστηριότητες, με αποτέλεσμα ο κρατούμενος να διοχετεύει όλη του την αρνητική ενέργεια στις κοπιαστικές δουλειές. Επιπλέον, οι κρατούμενοι που έχουν το δικαίωμα να ζουν στα κελιά που βρίσκονται στο αγρόκτημα δεν κλειδώνονται, με αποτέλεσμα η ψυχολογία τους να ανεβαίνει γιατί νιώθουν ότι κάποιος τους εμπιστεύεται ξανά και τους δίνει σιγά σιγά ελευθερία κινήσεων. Επιπροσθέτως, το γεγονός ότι οι άνθρωποι έχουν τη δυνατότητα να βλέπουν τον ουρανό όποτε θέλουν, να κάνουν μια βόλτα στο αγρόκτημα, τους κάνει να ξεχνούν ότι είναι υπό κράτηση.

Παρακολουθώντας τις δραστηριότητες που κάνουν όλη μέρα θα καταλάβει κανείς ότι έχουν αναπτυχτεί σχετικά καλές σχέσεις μεταξύ κρατουμένων, ενώ οι αγροτικές δουλειές που κάνουν κάθε μέρα, η επαφή με τη φύση, αλλά και οι απογευματινές εκπαιδευτικές δραστηριότητες τους προσφέρουν γαλήνη και σίγουρα δεν τους δημιουργείται η επιθυμία

να κάνουν κάποια παρανομία μέσα στην φυλακή, που θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της ποινής τους.

Οι ίδιοι μας εξομολογήθηκαν τον λόγο για τον οποίο φυλακιστήκαν και πράγματι πολλοί από αυτούς είχαν κάνει ασύλληπτες πράξεις. Αρκετοί από αυτούς, ήταν μορφωμένοι άνθρωποι, με οικογένεια, οι οποίοι σε μια στιγμή αδυναμίας έκαναν ένα φρικτό λάθος. Όλοι ομολόγησαν πως είχαν μετανιώσει και μας συμβούλευαν χιουμοριστικά να μην κάνουμε το ίδιο λάθος, γιατί η στέρηση της ελευθερίας είναι ένα από τα χειρότερα πράγματα που μπορούν να τύχουν στον άνθρωπο. Η ανοιχτή φυλακή, όσες ανέσεις κι αν παρέχει, δεν μπορεί να σε αφήσει απόλυτα ελεύθερο. Και το χειρότερο είναι πως αφού εκτίσεις την ποινή σου, όλοι οι άνθρωποι σου συμπεριφέρονται σαν σκουπίδι. Οι υπόλοιποι άνθρωποι δεν σκέφτονται ότι για να αποφυλακίστηκε ένας άνθρωπος έχει συνειδητοποιήσει τα λάθη του, δεν έκανε κάποια παρανομία μέσα στην φυλακή, πέρασε αρκετές δυσκολίες, αλλά τελικά αποφυλακίστηκε.

Βεβαία, είναι γεγονός ότι το πρόβλημα συνεχίζεται και αφού αποφυλακιστεί ο κρατούμενος. Οι εργοδότες αρνούνται να προσλάβουν κάποιον που έχει φυλακιστεί, με αποτέλεσμα ο πρώην φυλακισμένος να χρειαστεί να παρανομήσει ξανά για να συντηρηθεί. Εδώ, ευθύνεται το κράτος που θα έπρεπε να παρέχει ψυχολογική στήριξη στον αποφυλακισμένο και προγράμματα επανένταξης, ώστε να μπορέσει να επιβιώσει και να ορθοποδήσει πάλι ο πρώην κρατούμενος.

Ίσως αν το καλοσκεφτούμε όλοι, και εμείς θα μπορούσαμε να ήμασταν στην φυλακή. Γιατί όλοι μας έχουμε διαπράξει παρανομίες, άλλοι μεγαλύτερες, άλλοι μικρότερες. Ακόμη, και το να περάσει κανείς το φανάρι με κόκκινο είναι παράνομο, αλλά δεν είναι κανείς στην φυλακή για αυτό. Αν όμως ερχόταν η στιγμή που κάποιος από εμάς έμπαινε στην φυλακή για κάποια χειρότερη πράξη; Αν χρειαζόταν να κάνει κάτι για να επιβιώσει ή για να ξεσπάσει ψυχολογικά; Όλοι μας θα μπορούσαμε να είμαστε κρατούμενοι. Δεν είμαστε όμως από τύχη και εξαιτίας κάποιων καταστάσεων. Άρα, πριν χαρακτηρίσουμε κάποιον κρατούμενο, ας σκεφτούμε κι εμείς ότι ίσως στο μέλλον μπορεί να στερηθεί και σε εμάς το δικαίωμα της ελευθερίας.